

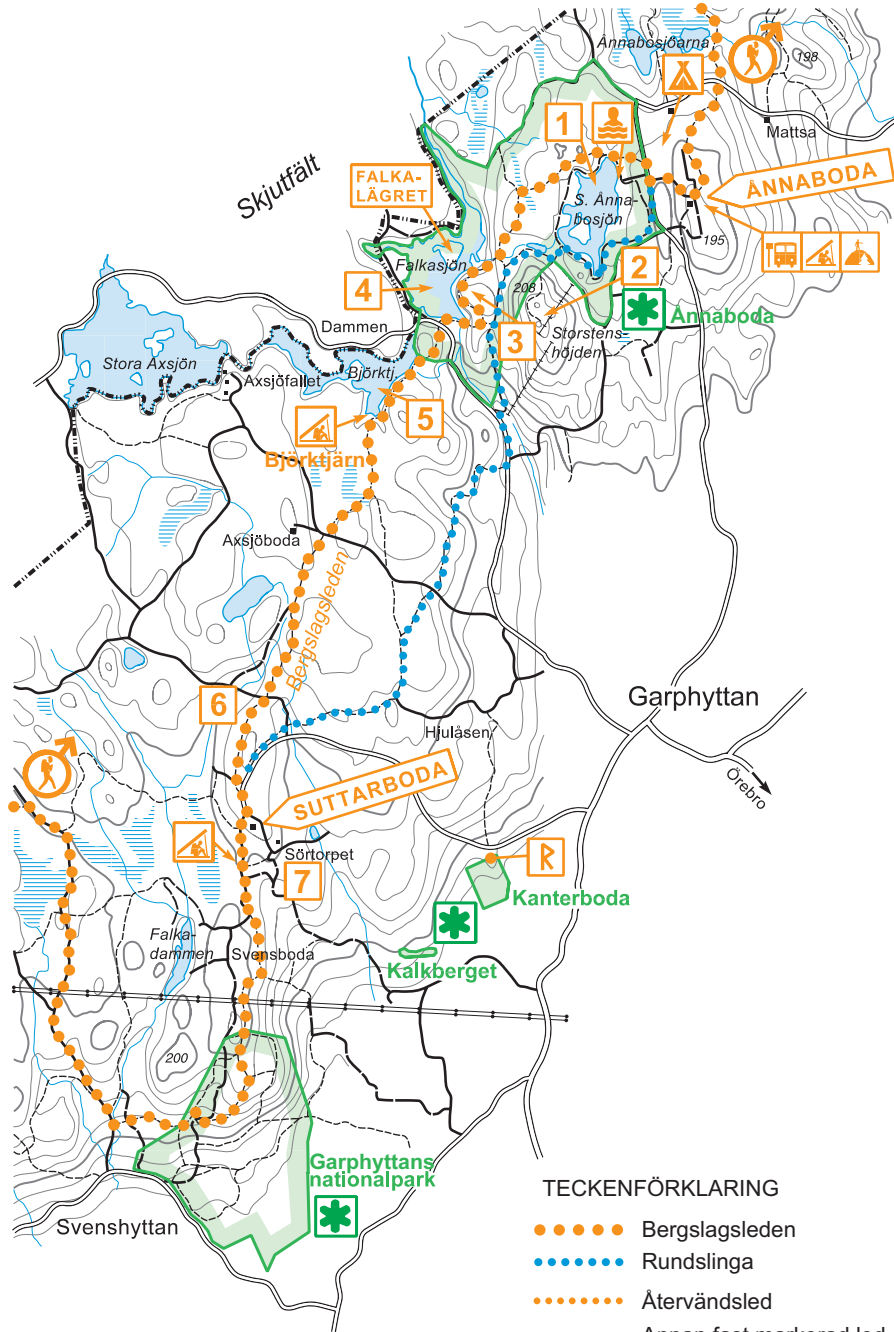

Bergslagsleden

ETAPP

10

Ånnaboda – Suttarboda 7 km

0 1 km 2 km 3 km
SKALA 1:50 000

TECKENFÖRKLARING

- Bergslagsleden
- Rundslinga
- Återvändsled
- Annan fast markerad led
- Skjutfält
- Rastplats med vindskydd
- Etappmål
- Naturreservat
- Fornborg

Etappmål Ånnaboda

Kilsbergen konferens och lodge i Ånnaboda ligger vid allmän väg cirka 3 km norr om Garphyttan. Restaurang, kafé, omklädning, dusch, boende efter beställning i rum, stugby eller camping. Friluftsbad nära anläggningen. Upplysningar och beställningar på telefon: 019-29 55 00, www.kilsbergen.se.

Etappmål Suttarboda

Vid etappmålet Suttarboda möter vandraren ett landskap som hålls öppet genom betesdjur. Ett vindskydd finns för övernattnig. Där finns också möjligheter för påfyllning av färskvatten under vandrarsäsongen.

Rastplats Björktjärn

Rastplats med vindskydd, eldstad och toalett finns vid södra spetsen av Björktjärn, ungefär mitt på etappen. Dricksvatten finns inte, men sjöns vatten är så rent att det efter kokning kan användas för matlagning. Stranden närmast vindskyddet är stenig, men det går att bada. För att underlätta för skötsel föreningen värdar vi till dig att ta med dina sopor när du lämnar rastplatsen.

Rundslinga Suttarboda

Rundslingan är 12 km. Lämplig startpunkt är etappmål Suttarboda eller Ånnaboda. Rundslingan är markerade i blått på träd och stolpar, förutom de delar som följer Bergslagsleden. Rundslingan är i vissa delar ganska kuperad.

Sevärdheter i anslutning till leden

1. Södra Ånnabosjön

Södra Ånnabosjön är en typisk skogssjö med mörkfärgat, men rent vatten. Sjön har stor betydelse för aktiviteterna vid Ånnaboda med bland annat badplats och sportfiske. Runt sjön finns en asfalterad promenadväg som är anpassad för funktionshindrade och farbar med rullstol.

2. Storstenshöjden

En dryg kilometer efter Ånnaboda passerar leden Storstenshöjden, vars topp är en av Kilsbergens högsta. Här finns en modern vinteranläggning för utförsåkning. Storstenshöjden har fått sitt namn efter den stora stenen som finns på bergets topp.

3. Falkaberget

Efter 2 km går leden upp över det branta Falkaberget. Mot väster stupar berget 40 meter rakt ned i Falkasjön. Härifrån har man god utsikt över Kilsbergen. Till berget finns knutet en hel del sägner och skräror.

4. Falkasjön

Strax söder om Falkaberget går leden över den höga och långa damm som är byggd över Falkasjöns utlopp. Här kan man se hur sjön är uppdämd åtskilliga meter. Från dammen har vattnet letts genom den trä-tub som fortfarande finns kvar, ned till ett litet kraftverk, som ligger 500 m ned mot Garphyttan.

Långt före kraftverkets tid har Falkasjön, med uppströms liggande sjöar, spelat en stor roll för vattenförsörjningen till den omfattande bruksdriften i Garphyttan.

Den första hyttan är känd från mitten av 1500-talet och sjöns vatten har vid inte mindre än åtta olika vattenfall drivit bland annat silververk, blecksmide och stångjärnsbruk.

Garphyttan är den enda av alla de gamla hyttorna och bruken vid Kilsbergsfoten där den gamla brukstraditionen förts vidare.

I dag är Haldex Garphyttan Wire AB en modern industri av betydande storlek.

Regleringen av Falkasjön och de övriga sjöarna pågår fortfarande, men nu behövs vattnet i första hand som kyl- och processvatten i industrin.

5. Björktjärn

Leden följer på en längre sträcka Björktjärns strand. Den första biten går på en hög vall. Denna vall är byggd över Björktjärns gamla utlopp. Genom dämningen, vilken troligen gjorts i samband med anläggandet av kraftverket, har man tvingat Björktjärns vatten att rinna i ett nytt utlopp till Falkasjön.

Härigenom har även Björktjärns vatten kunnat utnyttjas i kraftverket. Björktjärn är i dag hårt reglerad för vattenförsörjningen till Garphyttan bruk och vattenytan kan under året variera flera meter.

6. Suttarbodamarkerna

Den sista kilometern fram till Suttarboda går leden genom lövträdsrika marker. Skogen växer här på gamla slåtterängar, eller små åkerlappar som hört till den tidigare ganska omfattande jordbruksbebyggelsen på Suttarbodahöjden. På flera ställen efter leden syns man stora stenrösen, så kallade odlingsrösen, upplagda i terrängen.

Stenarna har en gång plockats ihop för att underlätta slåttern i området.

Den frodiga ört- och gräsfloran tyder också på att området tidigare under en längre tid inte varit skogbevuxet. Slåttern av naturliga ängsmarker har varit av mycket stor betydelse för torp och gårdar uppe i bergen och har vanligen omfattat långt större arealer

än själva åkermarkerna. Inom området finns ett flertal torpruiner vilka markerats med minnestavlor av Närkes Skogskarlar Klubb.

7. Sörtorpet

Sörtorpet är ett typiskt Kilsbergstorp från början av 1800-talet. Huset har återskapats som det var i sitt ursprung. När människor levde och bodde här, brukade jorden, hade husdjur och arbetade med kolning och skogsarbete. Närkes Skogskarlar klubb har ansvaret att förvalta torpet. I omgivningarna finns husgrunder och rester av andra gamla Kilsbergstorp. Dessa finns utmärkta på en enklare torpkarta över området. I boken Kilsbergstorp beskrivs 300 ödetorp från Pershyttan i norr till Lekhyttan i söder.

Viktigt att veta

- Gör upp eld bara på de iordningställda eldplatserna.
- Förvissa dig alltid om att elden är släckt innan du går vidare.
- Avstå helt från att göra upp eld under sommarens torrperioder då brandfaran är stor.
- Bryt inte grenar och ris av levande träd.
- Du får tälta efter leden, men gör det helst intill rastplatserna och inte mer än en natt på samma plats.
- Gå inte vid sidan av leden där den går nära bebyggelse, genom odlade marker eller över skogsplanteringar.
- Skräpa inte ned i naturen.
- Om du har hund med, tänk på att du alltid måste hålla den kopplad i skog och mark tiden 1/3–20/8.
- För att undvika att störa älgjakten bör du inte använda leden under den mest intensiva jaktperioden, andra måndagen i oktober till början av november.

Fakta om Bergslagsleden

Bergslagsleden är en 28 mil lång vandringsled genom hela Örebro län. Den är uppdelad i 17 etapper. Huvudman för leden är Regionförbundet Örebro. Bergslagsleden markeras med orange färg på träd eller stolpar. Vid vägskäl och stigförgreningar används riktningssymboler med Bergslagsledens symbol. Bergslagsleden ingår i Europavandringsled 1 som sträcker sig från södra Italien till svenska fjällen. (www.stfturist.se)

Bussförbindelser

Ånnaboda har flera bussförbindelser med Örebro alla dagar. Suttarboda kan inte nå

med busstrafik på närmare håll än Garphyttan (3 km, se karta) där täta turer utgår. Upplysning om busstider. 0771-22 40 00, eller www.lanstrafiken.se.

Lästips

Närkes Skogskarlar Klubb, Kilsbergstorp, *Esbjörnsson, Estrid*, Värt att se i Örebro län, *Lindstén Carl Anders*. Sevärt i Norra Kilsbergen. *Hellström, Lena*. Utsikt från Bergslagsleden.

För mer information

Lekebergs turistinformation, 0585-811 00, www.lekeberg.se, Örebrokompaniet,

019-21 21 21, www.visitorebro.se, Regionförbundet Örebro, 019-602 63 00, www.regionorebro.se. För information om naturreservaten, se länsstyrelsens hemsida www.t.lst.se (naturvård).

Friluftslivets hemsida

På www.regionorebro.se hittar du samlad information om natur- och friluftsliv i Örebroregionen. Här finns aktuell information om övernattningsmöjligheter längs Bergslagsleden. Du kan ladda ned etappblad och få förslag på andra upplevelser.

På hemsidan finns också uppgifter om fiskemöjligheter, kanotuthyrare och länkar till upplevelsearrangörer.